

Een gehandicapte die inpakwerk kan doen? Dan geen 'garantiebaan'

Participatiewet

Gehandicapten kunnen met loonkostensubsidie van de gemeenten aan het werk. Maar waar blijven de kandidaten?

Door onze redacteur

Petra de Koning

DEN HAAG. Bij voetbalclub ADO Den Haag werkt sinds kort een autistische jongere. Hij telt de ballen. De club heeft hem uit het nieuwe 'doelgroepregister' gehaald: een pool van gehandicapten die met loonkostensubsidie van de gemeente aan het werk kunnen gaan. Zij tellen mee voor de 100.000 banen die het bedrijfsleven heeft beloofd vrij te maken voor mensen die niet zelfstandig het wettelijk minimumloon kunnen verdienen.

De Haagse wethouder van sociale zaken Rabin Baldewingsh (PvdA) is blij dat het is gelukt. Alleen: met de Rijks-overheid is afgesproken dat de gemeente Den Haag dit jaar 400 gehandicapten via het doelgroepregister aan een baan helpt. En de stand is na vier maanden: deze ene jongere. Andere kandidaten voldeden nog niet aan de strenge wettelijke criteria van uitkeringsinstantie UWV die beoordeelt of gehandicapten in het register mogen komen.

In andere gemeenten speelt hetzelfde probleem: gehandicapten die vanaf dit jaar in aanmerking zouden komen voor een zogenoemde 'garantiebaan', dreigen massaal die kans mis te lopen en voor langere tijd in de bijstand terecht te komen.

Via hun eigen gemeente zouden zij worden aangemeld voor het register, waaruit het bedrijfsleven kan rekruteren om te voldoen aan hun toezegging van 100.000 banen - als dat niet lukt, komt er een boetesysteem. Maar in het register zijn nog maar weinig nieuwe kandidaten aangemeld via de gemeenten. Vorige maand waren het er 129; een nieuw cijfer is er nog niet, volgens betrokkenen gaat het nu om 'een paar honderd'.

De bedoeling van het ministerie van Sociale Zaken is steeds geweest dat het er dit jaar 10.000 zouden zijn. Het UWV ging er volgens betrokkenen van uit dat er dit jaar zo'n 15.000 mensen beoordeeld moesten worden.

Cri de coeur

Tot eind vorig jaar kregen gehandicapte jongeren die 18 jaar werden en

deels kunnen werken een Wajong-uitkering. Nu niet meer. In plaats daarvan worden hun garantiebanen in het vooruitzicht gesteld. Als het aantal dat daarvoor wordt aangemeld zo laag blijft, dreigt een belangrijk onderdeel te mislukken van de nieuwe Participatiewet van staatssecretaris Jetta Klijnsma (Sociale Zaken, PvdA).

Wethouder Baldewingsh heeft er een bezorgde brief over geschreven - een „cri de coeur”, noemt hij het zelf - ook namens de wethouders uit zijn arbeidsmarktregio. Ook de Landelijke Cliëntenraad, die opkomt voor de belangen van uitkeringsgerechtigden, gehandicapten en chronisch zieken, schreef er Klijnsma over.

Volgens de wethouder en andere betrokkenen lopen mogelijke kandidaten aan tegen de strenge eisen van het UWV. Die gebruikt een lijst van functies, zoals 'afbiester van dekbedden' of 'productiemedewerker inpak'.

Als mensen met een handicap in theorie één van die functies kunnen vervullen, eventueel met begeleiding, komen ze niet in aanmerking voor het register. Bij de toetsing wordt vooral gekeken naar handicaps die medisch vast te stellen zijn.

'Dan betalen we de boete wel'

Er zouden ook gemeenten zijn die een probleem hebben met de kosten voor de screening (810 euro per kandidaat) en daarom weinig mensen aanmelden. En veel gemeenten wachten ermee tot ze zeker weten dat er een baan is voor een kandidaat.

Tot voor kort konden gehandicapten terecht in sociale werkplaatsen, maar die krijgen er geen werknemers meer bij. De ongeveer 15.000 mensen die daarvoor nog op de wachtlijst stonden, komen automatisch in het doelgroepregister, zonder screening. Ook gehandicapten die eerder nog wel een Wajong-uitkering hebben gekregen, en die nu ook houden, staan vanzelf in dat register.

Daardoor is er voor werkgevers nog steeds een pool van gehandicapten voor de beloofde banen. Maar ook dat loopt nog niet heel goed.

Bert van Boggelen van de Normaalste Zaak, een netwerk van bedrijven dat ondernemers wil stimuleren om gehandicapten in dienst te nemen, zegt dat hij werkgevers hoort klagen: „Ze krijgen van het UWV te weinig kandidaten.”

Gehandicapten die nu toch al via de gemeente in het register komen, zijn potentiële werknemers die weinig kunnen - anders waren ze niet door de screening van het UWV gekomen. „Het is een doelgroep die bijna niet te bemiddelen is”, zegt René Paas, voorzitter van de vereniging van managers van sociale diensten Divosa. Hij is bezorgd: „Als ondernemers doorkrijgen hoe ingewikkeld het is en om wie het gaat, kan het draagvlak verdwijnen om mensen met een beperking aan te nemen. Ze kunnen denken: 'Dan betalen we de boete wel.'”

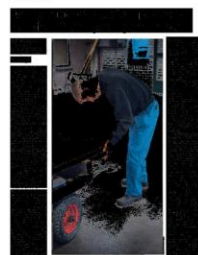
'Probleem is nog niet weg'

Klijnsma had gisteren op haar ministerie overleg over de weinige aanmeldingen voor het register. Zelf zegt ze: „Het blijft achter bij de aantallen die je zou mogen verwachten.” Zij zou nu overwegen om leerlingen die van het voortgezet speciaal onderwijs en de praktijkscholen komen zonder UWV-screening toe te laten tot het doelgroepregister.

Dat zijn er dit jaar zo'n 6.500. „Het zou een belangrijke stap zijn”, zegt Tweede Kamerlid Pieter Heerma (CDA). „Maar daarmee is het probleem nog niet weg. De zorg dat het niet goed loopt, blijft.”

Er blijven naar verwachting nog zo'n 8.000 gehandicapten over die nu nauwelijks door de screening komen. Divosa-voorzitter Paas vindt dat elke gehandicapte van wie de loonwaarde is bepaald met hulp van erkende methodes en uitkomt onder de 100 procent van het minimumloon, voor werkgevers zou moeten meetellen voor de beloofde 100.000 banen - zonder uitvoerige rol voor uitkeringsinstantie UWV. „Je kunt de regels ruimer interpreteren. Nu wordt vooral gekeken naar medische beperkingen. Dat is toetsbaar. Maar als iets niet toetsbaar is, zoals schulden, geen onderdak of een verslaving, is het dan minder reëel?”

18. Beroepen

2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

De houtafdeling op de **sociale werkplaats Empatec in Sneek**. Daar komen geen nieuwe mensen bij.

FOTO: REES VAN DE VEEN